

werkblad Wild zwijn

Vroeger kwam het wilde zwijn bijna overal in Europa voor. Maar door de jacht is het op veel plaatsen uitgestorven. Ook bij ons. Een eeuw geleden heeft prins Hendrik (de opa van koningin Beatrix) weer zwijnen laten uitzetten op de Veluwe. Daar hebben ze het erg naar hun zin.

Wilde zwijnen zijn vooral 's avonds en 's nachts actief. Overdag rusten ze in dennenaanplant of in het struikgewas. Het mannetje heet *beer* of *keiler* en het vrouwtje heet *zeug* of *bagge*. Keilers zijn een stuk groter dan zeugen. Hun onderhoektanden zijn uitgegroeid tot slagstanden.

De snuit van een varken eindigt in een ronde, platte neus: de *wroetschijf*. Daarmee wroet het naar hartenlust in de grond, op zoek naar voedsel. Varkens gaan vaak op de geur af. Ze kunnen namelijk uitstekend ruiken. Wilde zwijnen eten vooral plantaardig voedsel. Hun hoofdvoedsel bestaat uit eikels en beukenootjes. Verder eten ze gras, kruiden, knollen, plantenwortels, bosvruchten, paddenstoelen, padden, kikkers, regenwormen, insectenlarven, muizen en kadavers (dode dieren).

Wilde zwijnen graven niet alleen om voedsel te zoeken, maar ook om modderbaden te maken. Dat doen ze op vochtige plaatsen. Zo'n zwijnenbad noem je een zoelbad. Na het badderen schuren ze met hun lijf tegen een boomstam, zodat teken en andere huidparasieten worden geplet of met de modderkorsten op de grond vallen.

Wilde zwijnen leven in groepen (*rotten*) van soms wel 30 dieren. Meestal bestaat een rotte uit een aantal volwassen zussen met hun een- en tweejarige jongen. De zeugen zijn de baas van de rotte. Volwassen mannetjes leven meestal alleen. In de bronsttijd (in de herfst) komen de varkens bij elkaar. Dan vechten de keilers om de zeugen. De winnaar mag met de zeugen paren.

Tussen januari en april worden de jongen geboren. Een gemiddelde worp telt 7 à 8 biggen. Jonge biggetjes hebben een geinige, bruin-geel gestreepte vacht: een 'streepjespyjama'. Zeugen met biggetjes kunnen agressief zijn. Niet alleen tegen keilers en roofdieren, maar ook tegen loslopende honden en soms zelfs tegen mensen. Zwijnen zijn sterk en snel. Het zijn tanks op pootjes!

Vragen & Opdrachten

Gebruik zo nodig een woordenboek en voor de extra opdracht 11 een atlas.

1. Verschillen

Zet in de juiste kolom:

bagge, keiler, groepsdier, solitair (= alleen levend), *45-100 kg, 60-150 kg.*

beer (♂)	zeug (♀)
.....
.....
.....

2. Wat is waar?

- Het wilde zwijn is een aaseter.
- Het wilde zwijn is een carnivoor (= vleeseter).
- Het wilde zwijn is een herbivoor (= planteneter).
- Het wilde zwijn is een omnivoor (= alleseter).

3. Wat is niet waar?

- Het wilde zwijn is een bosdier.
- Het wilde zwijn is een groepsdier.
- Het wilde zwijn is een nachtdier.
- Het wilde zwijn is een roofdier.

4. Natuurlijke vijanden

In Nederland heeft het wilde zwijn geen natuurlijke vijanden meer. Die zijn allang uitgestorven. Bij ons heeft het wilde zwijn alleen nog 'onnatuurlijke' vijanden, namelijk de mens (de jager) en de auto.

Noem een roofdier dat bij ons ooit een natuurlijke vijand van het wilde zwijn was.

.....

5. Voedsel

Wilde zwijnen eten voornamelijk plantaardig voedsel, maar ook dierlijk voedsel.

Geef drie voorbeelden van plantaardig voedsel en drie van dierlijk voedsel.

plantaardig voedsel:

.....

dierlijk voedsel:

.....

6. Waarom zijn wilde zwijnen vaak in beuken- en eikenbossen te vinden?

.....

7. De vuilnisman van het bos

Waarom wordt het wilde zwijn wel 'de vuilnisman van het bos' genoemd?

.....
.....

8. Afschot

Als er te veel zwijnen zijn, worden er wilde zwijnen afgeschoten.

DENKVRAAG. Noem twee negatieve gevolgen van een overschot aan wilde zwijnen.

-
-

9. Truffelvarkens

Varkens kunnen uitstekend ruiken. Nog altijd worden er in Frankrijk tamme varkens gebruikt om truffels op te sporen.

Wat is een truffel? (Dan bedoelen we natuurlijk niet het chocolaatje!)

.....

10. Taalmakerij: woordgroepen

Wild zwijn is géén samenstelling, want het bestaat uit twee woorden. We noemen *wild zwijn* een woordgroep. Andere voorbeelden van woordgroepen zijn: *gele trui*, *lange afstand* en *open haard*.

Als je met een woordgroep een samenstelling maakt, dan verdwijnt de spatie en krijg je een samenstelling: *geletruidrager*, *langeafstandsloper*, *openhaardhout*.

Schrijf hieronder een samenstelling met *wild zwijn*.

.....

11. Extra: Topodetective

Bijna alle Nederlandse zwijnen leven op de Veluwe. Maar ook in het Nationaal Park De Meinweg komen ze voor.

a. In welke provincie ligt dit natuurgebied?

.....

b. Wat is de dichtstbijzijnde stad?

.....

12. Extra: sprengenbossen

Op de Veluwe heb je sprengenbossen. Dat zijn bossen die groeien op plaatsen waar je sprengen vindt. Sprengen zijn natuurlijke bronnen: er welt water uit de bodem op.

Waarom zouden wilde zwijnen sprengen op prijs stellen?

.....
.....

De antwoorden vind je hier: <http://www.surfspin.nl/keiler.html>.